

Onder embargo tot moment van uitspreken op 30 juni 2010, alleen de uitgesproken tekst is geldig.

Partij van de Arbeid

Algemene Beschouwingen
Partij van de Arbeid
30 juni 2010 in Provinciale Staten van Groningen

Voorzitter,

Bij de behandeling van de laatste Voorjaarsnota van deze collegeperiode wil mijn fractie graag de gelegenheid te baat nemen om zowel terug te kijken als de blik weer op de toekomst te richten.

In deze vergaderzaal wordt al 400 jaar aan de weg getimmerd. In verschillende samenstellingen en met verschillende uitkomsten. Je zou kunnen zeggen dat ten opzichte van 4 eeuwen, ons bescheidenheid past als we deze collegeperiode van krap 4 jaar overzien. Toch mogen we wel stellen dat het een roerige periode is geweest, en ook nog wel zal blijven.

Door de kredietcrisis werden we maar weer eens met de neus op de feiten gedrukt: de provincie Groningen is uiteindelijk overgeleverd aan de elementen als internationaal de grote krachten gaan spelen. Op zulke momenten is het zaak zo goed mogelijk voorbereid te zijn en waar mogelijk de scherpste randjes van de gevolgen te halen en klaar te staan om de eerste tekenen van herstel te benutten. De crisis stond in schril contrast met het begin van de collegeperiode in 2007, toen er nog sprake was van enorme economische ontwikkeling en groei.

De crisis en de nasleep leiden tot vraagstukken op een aantal klassieke PvdA-thema's: werk, solidariteit en voorzieningen. Dit kwam ook naar voren tijdens de afgelopen landelijke verkiezingen en zal de rode draad vormen tijdens de formatie. Het is in ieder geval goed om te zien dat in Noord-Nederland anders gereageerd is op de onzekerheid dan in andere delen van het land. Geen brede ruk naar rechts, geen massale steun voor partijen die primair kiezen voor uitsluiting van andere groepen. Nee, er is gekozen voor solidariteit, sociaal beleid en progressie.

Voorzitter,

Na de vette jaren is duidelijk dat we magere jaren tegemoet gaan. We hebben eind maart een duidelijke zeer sober financiële kaderstelling met elkaar afgesproken die grote gevolgen heeft voor de rol, taken en bewegingsruimte van de provincie.

Dientengevolge is er sprake van een beleidsarme voorjaarsnota en blijft er, natuurlijk altijd relatief, vrije ruimte over voor 2011, waarin een nieuw college haar stempel kan drukken.

POP (Provinciaals Omgevingsplan)

Het Provinciaal Omgevingsplan is vastgesteld in deze periode.

De punten die belangrijk zijn voor de Partij van de Arbeid zijn naar tevredenheid verwerkt in het POP. Vooral op het gebied van de ruimtelijke kwaliteit en het landschap, de voortzetting van een aantal grote gebiedsopgaven met onder andere de regio Groningen/Assen als belangrijke kennisregio en het agenderen en aanpakken van de krimpproblematiek.

Deze punten zijn belangrijk omdat we bescherming en behoud van ons prachtige landschap en horizon voorstaan, zonder de groei van welvaart en welzijn in de weg te staan!

PUP (Provinciaal Uitvoeringsplan)

Recessie en bezuinigingen zetten de ruimte voor de POP3 ambities onder druk. Dat betekent dat er voor de komende periode sprake moet zijn van scherpere prioriteitstelling en bijstellingen. Ook hier geldt "meer met minder". De PvdA steunt de prioritaire keuzes van het college die zij maakt in het Provinciaal Uitvoeringsprogramma.

Al eerder heeft de PvdA haar zorgen geuit over het waarborgen en stimuleren van ruimtelijke kwaliteit in de provincie. De ondersteuning van gemeenten vanuit Libau in 2011 en 2012 vindt mijn fractie broodnodig om stedenbouwkundige en landschapsarchitectonische kennis beschikbaar te stellen aan de gemeenten.

Demografische Ontwikkeling

Hoewel de demografische ontwikkeling zijn schaduw al langer vooruit heeft geworpen in de provincie, is in deze periode krimp manifest op de politieke agenda komen te staan, regionaal en nationaal. Er verschijnt onderzoek na onderzoek met veel cijfers en statistiek. De bevolking in de provincie Groningen stijgt volgens prognose tot 2040 met 3%, maar niet op het platteland.

Er bestaan zorgen onder de inwoners van onze provincie over alle ontwikkelingen en veranderingen die zij op zich af zien komen. Het is belangrijk dat men ziet dat deze zorgen serieus genomen worden en bovenal dat er stappen vooruit worden gezet.

Wij maken de keuze om daar waar de maatschappelijke problemen het meest manifest zijn, de middelen in te zetten. Het is dan ook volkomen terecht dat de beschikbare ISV middelen naar de krimpgebieden gaan.

De prachtige oostkant van onze provincie heeft met dalende huishoudens te maken, vergrijzing en met minder jongeren. Gezien deze ontwikkelingen is het goed dat er extra aandacht is voor dit gebied en hebben wij bijvoorbeeld goede verwachtingen van de projecten "Sprakmakend" en "Duurzaam leren" in Oost-Groningen.

De leefbaarheid moet op peil blijven. Het behoud van alle voorzieningen en scholen kan niet op iedere plek gegarandeerd worden. Maar we kunnen wel zorgen voor een bereikbaar palet aan voorzieningen door slimme samenwerking.

Belangrijk hierin zijn de Regionale Woon- en Leefbaarheidplannen, die door de gebieden zelf worden gemaakt. Want daar moet het gebeuren! Niet alleen voor de korte termijn, maar juist ook voor de lange termijn.

De PvdA vindt dat er ook buiten gebaande paden en bestaande patronen moet worden gekeken. Dit kan interessante mogelijkheden bieden voor potentiële vertrekkers om te blijven maar ook kansen bieden aan nieuwe bewoners.

De middelen voor stimulering van deze plannen komen uit de reserve leefbaarheid. De criteria voor dit fonds moeten nog worden uitgewerkt. De PvdA deelt het uitgangspunt dat dit een fonds is dat uitgaat van cofinanciering. Een verdere besteding van dit fonds aan alleen aard- en nagelvaste voorzieningen en procesbegeleiding in het kader van de Woon- en Leefbaarheidplannen doet het fonds en het gebied tekort. De PvdA ziet ook graag originele initiatieven ontwikkeld vanuit de bewoners van het gebied zelf. Laten we zeggen vanuit een wat 'vrijere' categorie van projecten in het fonds die kunnen bijdragen aan vernieuwende en innovatieve initiatieven. Wij kunnen ons voorstellen dat hierbij ook wordt aangesloten bij de gebiedsplannen die vanuit welzijn worden gemaakt en zouden dan ook graag de coördinatoren die zich hiermee bezig houden bij het CMO in overleg zien gaan met het projectteam in het provinciehuis dat zich bezig houdt met de krimp zodat er gezamenlijk actieve stimulatie richting het gebied plaatsvindt. Hiertoe willen wij € 500.000,- uit de reserve leefbaarheid oormerken voor dit soort projecten en daartoe dienen wij de volgende motie in

Motie

1^e en 2^e lijns Zorg / Krimp

De zorg-infrastructuur in een omgeving van vergrijzing en ontgroening is belangrijk. Welke zorg is waar bereikbaar en hoe dekkend is dat in onze provincie. Hoe ver moet iemand uit Jipsinghuizen reizen voor een huisarts of een medisch specialist?

De Partij van de Arbeid heeft het college verzocht een commissie van wijze deskundigen zich te laten buigen over de dekking van 1^e en 2^e lijn zorg in de provincie Groningen.

Het is dan ook in het kader van de zorg om de Zorg en de leefbaarheidvraagstukken dat onze fractie, zorgvuldig door de lijst heroverweging projecten is gelopen.

Wij delen de visie en het voorstel van het college niet geheel. Drie van deze projecten betreffen de tijdelijke regeling cofinanciering zorginfrastructuur, het investeringsfonds zorg en de bestemmingreserve stimulering zorg. Het betreft 624.000 euro. Wij verschillen van mening met het college over bestemming van deze heroverwegingen en hebben geen vrijval naar de algemene middelen voor ogen, maar toekenning aan de krimpgebieden met de oorspronkelijke doelstelling van deze fondsen. Wij hebben hiertoe mede een amendement ingediend.

In deze Staten zijn in maart ingrijpende keuzes gemaakt. De provincie stopt met welzijn daar waar geen taken meer liggen en investeert in krimpgebieden. De PvdA heeft bij die gelegenheid benadrukt dat het van essentieel belang is te blijven monitoren hoe het stoppen met gebiedsgericht welzijnsbeleid uitpakt in de verschillende regio's.

Gemeenten krijgen steeds meer verantwoordelijkheid voor participatie van bewoners. De komende bezuinigingen zullen een zwaar beslag leggen op gemeenten om al deze taken uit te voeren. Wij denken dat de zwaarste klappen zullen vallen onder die groepen die juist steun hard nodig hebben, zoals ouderen en wajongers, door bevrozing van rugzak middelen voor onderwijs en terugbrengen van pgb's etc.

De PvdA wil dat het Sociaal Cultureel Planbureau de komende jaren secuur in kaart brengt welke mogelijkheden er nog zijn in gemeenten om welzijnsbeleid uit te voeren en wat er niet meer kan. De bekende sociale monitor geeft slechts een algemeen beeld, maar bekijkt niet de impact voor deze veranderende context. Deze informatie kan enerzijds dienen voor gemeenten om hun taken effectief en efficiënt in te vullen maar ook input zijn voor de staten bij de herijking van de inzet van de reserve leefbaarheid. Wij verzoeken het college hiertoe een onderzoeksvoorstel te doen aan de Staten.

Cultuur

Al eerder werd duidelijk dat er forse bezuinigingen op het gebied van Cultuur gaan plaatsvinden. Het college stelt in de Voorjaarsnota 2010 de procedure vast en welke bestuurlijke en inhoudelijke criteria een rol zullen spelen bij deze hele bezuinigingsoperatie.

De PvdA kan akkoord gaan met de criteria maar niet met het tijdsfad.

Wij vinden het belangrijk dat er inhoudelijke en procedurele afstemming met andere overheden plaatsvindt en dat daar ook de tijd voor wordt genomen.

Daarnaast is de tijd wel heel erg krap voor de instellingen die nu voor de periode 2013 -2016 de plannen rond moeten hebben.

Voorzitter, om aan deze bezwaren tegemoet te komen dienen wij de volgende motie in

Motie

Economie / Werkgelegenheid

De economische structuurversterking van de afgelopen jaren werpt zichtbaar vruchten af. Sinds twee maanden stijgt de werkgelegenheid in Groningen weer voorzichtig. Daarmee wordt beter gepresteerd ten opzichte van Nederland in z'n geheel. Korte termijn interventies vanuit het rijk tezamen met een sterkere economische structuur maken dat Noord-Nederland minder kwetsbaar wordt. Verdere economische structuurversterking is dan ook van belang. Zowel in de kernzones als in de buitengebieden waar het MKB belangrijk is en vooral de toeristische sector het goed doet.

Europa / Energie / Werkgelegenheid

In de Algemene Beschouwingen vorig jaar heeft mijn fractie nadrukkelijk het belang van samenwerken over de grens in Europa genoemd. Europa is belangrijk voor de regio en moet worden verankerd in het provinciale beleid! Toch wordt in de voorjaarsnota die voorligt, geen blijk gegeven van het belang van de internationale dimensie voor onze economische ontwikkeling.

Voorzitter, juist Europa is op dit moment onze regionale bondgenoot, daar waar het ministerie van Economische Zaken geen heil ziet in voorzetting van het regionaal beleid.

Er liggen kansen voor nieuwe werkgelegenheid over de grens, bijvoorbeeld in de energiesector. Hiervoor is een Europese regeling in het leven geroepen, de zogenaamde Europese IEE (Intelligent Energy Europe) regeling.

De PvdA-fractie pleit er voor dat de noordelijke provincies tezamen met Nedersaksen en Bremen zich inzetten voor een krachtige samenwerking op het gebied van uitwisseling van arbeidskrachten, scholieren en studenten en dienen hiertoe de volgende motie in

Motie

Voorzitter,

De werkgelegenheid die we in Europees verband niet bedoelen, is het werk zoals dit door een onderaannemer in de Eemshaven wordt aangeboden en waartegen terecht harde actie wordt gevoerd. Een grote groep Portugese werknemers die geen arbeidscontract hebben en onder de het minimum worden betaald.

Voorzitter deze verwerpelijke misstanden mogen in één Europa niet voorkomen en dienen dan ook met harde actie te worden bestreden. Wij steunen dan ook de daadkracht van de FNV van vandaag!

Voorzitter,

Het nieuw af te sluiten energieakkoord met het Rijk biedt kansen voor onze regio. In dat kader wil ik ook de nationale windenergie ambitie noemen.

Uitstekend dat we onze nationale ambities hoog stellen. Daar willen wij als provincie graag aan bijdragen. Maar dan wel door het afspreken van een doelstelling voor onze provincie waarbij wij zelf invulling geven aan de ruimtelijke inpassing en niet een raster ontvangen vanuit Den Haag waarbij ingetekend is, in welke achtertuin welke molen staat.

Ruimtelijke taken en inrichting zijn des provincie.

Mobiliteit

De Zuiderzeelijn is helaas voorlopig van de politieke agenda maar de huid is duur verkocht en er ligt een uitstekend en breed pakket om de infrastructuur en de economische structuur verder te versterken.

Dit natuurlijk in combinatie met de gelden van de vervreemding van de aandelen Essent.

Voorzitter, hier is het op zijn plaats een kleine opmerking te maken. Gebleken is dat de splitsingswet door de rechter nietig is verklaard en energiebedrijven niet hoeven te splitsen. De Hoge raad zal hier later in de tijd op terugkomen. Wij vragen ons af wat de gevolgen zijn of aanspraken voor onze provincie die inmiddels de aandelen heeft vervreemd.

Mobiliteit is essentieel voor leefbaarheid, economische ontwikkeling en regionale samenhang. Er worden vorderingen gemaakt in de vorm van inpassingbesluiten en/of realisatiebesluiten als het gaat om belangrijke infrastructurele projecten als de rondweg bij Noordhorn/Zuidhorn, de N361 en het recent afgesloten convenant N33. Bij de voortgang van deze projecten constateren we dat er spanning staat op enerzijds de criteria en eisen die wij stellen en anderzijds de noodzaak om binnen de gestelde financiële kaders te blijven.

Inmiddels hebben we een aantal hoofdassen goed in de steigers staan, maar er zal ook gekeken moeten worden naar een nieuwe soort mobiliteit. Immers we kunnen de A28 10-baans maken, uiteindelijk komt ie uit bij het Julianaplein en moet het verkeer ook nog wel de stad in.

In de afgelopen jaren is het gebruik van het openbaar vervoer in de provincie explosief gestegen. Een bevestiging van de visie van de PvdA dat een goed openbaar vervoer in de provincie voorziet in een behoefte, milieuvriendelijk is en de druk op de wegen in het landelijk gebied vermindert.

Een toekomstbestendig integraal vervoersysteem voor de provincie ligt binnen handbereik met de regiotram en het verder uitvoeren van Kolibri.

Direct na de vakantie zullen we als staten tot besluitvorming over gaan.

Mobiliteit is ook belangrijk voor mensen die een lichamelijke beperking hebben en aangewezen zijn op gehandicaptenvervoer of invalidenparkeerplaatsen. Helaas is voor dit laatste nog geen eenduidig gemeentelijke beleid in Nederland. Recent is gebleken dat dit nationaal te regelen nog een stap te ver is. Wij denken dat dit wel in de provincie Groningen geregeld kan worden en dienen hiertoe de volgende motie in

Motie

Slotwoord

Voorzitter,

na roerige Tweede Kamerverkiezingen, wordt nu al wekenlang gezocht naar een opening voor de formatieonderhandelingen

Ondertussen zitten wij niet stil en gaan we hier gewoon door met wat al 400 jaar in deze zaal gebeurt: werken aan een betere toekomst van deze provincie en meerwaarde bieden daar waar nodig en waar mogelijk.

En vanuit die gedachte moeten we ook de samenwerking blijven zoeken met Fryslan en Drenthe, de blik op het oosten gericht houden, en Brussel als bondgenoot blijven benutten. Met open vizier, gezond verstand en Gronings optimisme.